

A MUNKA

XV. évfolyam. 42. szám.

Ára 16 fillér

Salgótarján, 1937 október hó 16

A GYÁRIPAR ADÓKEDVEZMÉNYE.

Írta: Bornemisza Géza m. k. t. t. iparügyi miniszter.

A gyáripár az ország közvéleménye előtt az utóbbi időben kellemetlen megvilágításba került. A közvélemény általában az összes meglévő gazdasági bajokért a gyáripárt szeretné felelőssé tenni és gyakran hallani, hogy a kormány gazdaságpolitikája csak a gyáripárnak kedvez, hogy tulsokat ad az állam a gyáripárnak és ezzel szemben rendkívül kevés az, amit a kisipárnak ad, hogy azok a kedvezmények, amelyeket a gyáripár élvez, nincsenek arányban a gyáripárban foglalkoztatott népességgel és nincsenek arányban az ország egyéb foglalkozási ágazataival.

Örömmel állapítom meg, hogy objektív hangok is hallhatók, amelyek elismerték azt, hogy egy haladó nemzet a gyáripári termelésben rejlő gazdasági előnyökről nem mondhat le. Örömmel állapítom meg, hogy nem annyira a gyáripár fejlesztése ellen hallunk kifogásokat, mint a gyáripár egyes vezetőinek egyes ténykedései ellen. Szükségnek tartom ezt leszögezni, mert nekem is az a meggyőződés, hogy a magyar nemzet nem mondhat le a gyáripárban rejlő termelési fejlettségről. Nekünk tovább kell haladnunk az iparosítás útján, mert hiszen, ha szembeállítjuk mezőgazdasági kivitelnket a mezőgazdaságban foglalkoztatott és manapság — mondjuk meg őszintén — sok esetben, rendkívül szegényesen táplálkozó lakosság szükségleteivel, megállapíthatjuk, hogy jobb gazdasági viszonyok közt és jobb táplálkozás esetén sokkal kevesebb feleslegünk marad kivitelle és akkor, az elkerülhetetlenül beszerzendő nyersanyagokat és a népünk foglalkoztatásához szükséges egyéb külföldi anyagokat, már nem mezőgazdasági exporttal, hanem inkább ipari exporttal kell megszerezni.

Feltétlenül helyes az a megállapítás, hogy egy közel százas népsűrűségű ország egyedül a mezőgazdaságból megélni nem tud. Éppen ezért rendkívül fontosnak és szükségesnek tartom, hogy ezeknek a problémáknak, amelyek a gyáripárral kapcsolatban vetődnek föl, nézzünk egyszer őszintén a szemökre, sine ira et studio vizsgáljuk meg a kedvezményeket, a vámvédelmet és azokat az egyéb vonalon való támogatásokat, amelyeket a gyáripár élvez és állapítsuk meg, hogy sok-e ez a kedvezmény, vagy nem; ha sok, akkor mi a tennivaló, ha pedig nem sok, akkor talán a magyar közvélemény meg fog nyugodni.

Ami a gyáripárnak nyújtott adókedvezményeket illeti, Magyarországon 3400 dolgozó gyár van, amelyben kereken egynegyedmillió magyar munkás és csaknem 25.000 tisztviselő talál foglalkozást. Szükségeink tartom különösen a tiszt-

Beszélgetések az őszi.

— Csak ne volna olyan korán este, — mondotta valaki a minap a társaságban és sóhajtott — akkor könnyebben elviselném az őszt, a telet!

— Hiszen az a legszebb az egészben, hogy olyan korán este van — felelte egy másik. — Nincs annál szebb, mint amikor egyszerre csak bealkonyodik, az utcákon, a házakban kigyulladnak a lámpák és minden olyan meghitté, olyan barátságossá válik.

— Micsoda? — csattant fel az első hangja — szép a sötétség, a mesterséges fény, a hosszú este, a még hosszabb éjszaka? Nem sokkal szebb az, amikor nyáron még vacsoraidőben is valami ezüstös világosság dereng és alig aludtál pár órát, már felébreszt a madarak édes, életvidám ujjongása, az ébredő napfény, az érkező nappal, amely telve van ígérrel és ígérettel?!

A másik tiltakozott.

— Eredj már azokkal a hosszú nyári napokkal, azzal a szakadatlan, éles fényvel, amely mindent megmutat a maga könyörtelen valóságában, amely nem ismeri a félhomályt, a köd, az este puha és jótékony sejtelmességét, azt az édes melabút, amely nélkül olyan volna az élet, mint az étel fűszer nélkül. Nincs szebb az esténél, éjszakánál, ködnél, nincs hangulatossabb, költőibb valami, mint egy-egy ilyen őszi este...

Igy vitatkoztak még sokáig. Én csak hallgattam őket, bele nem szóltam volna az egy világról és közben hol az egyiknek adtam igazat, hol a másiknak. Így történt azután, hogy kettőjük közül nekem lett igazam. Mert amikor csöndesen, szótlanul ennek is helyeselt magamban és annak is, amikor együtt lelkesedtem a fényimádóval, de együtt éreztem a sejtelmes alkonyatok rajongójával is, tulajdonképpen nem tettem mást, mint... az életet helyeseltém,

ugy ahogy van, úgy ahogyan lennie kell. Az életet, a maga fényével, a maga árnyaival, amelyeknek váltakozniok kell végtelen és örök ritmusban, hogy ez a ritmus úgy kísérje életünket, mint lágy, halk zongoraszó a melodrámat...

Hát igen!... Most jönnek azok a hosszú esték, azok az alkonyba hajló rövid délutánok, amelyek úgy ringatják szívünk bölcsőjében az őszi melabút, mint anya a síró gyermekét. Szerettem ezeket az októberi estéket!... Különösen falusi utcában, vagy kis város csöndes mellékutcáin, ahol még be-bekémlelhet az ember a földszintes házak ablakán és azt hiheti: odabenn, a lámpa fénykörében lakik a béke, a boldogság. Sehol sincs annyi néma és mégis hallható melódia az októberi estéknek, mint az ilyen kis utcákban, ahol a zaj az őszen nem fojtja torkára csöndes, bániatos, édes énekét. Ez az ének az, ami szívünkben lágyan dajkálja a csöndes, édes bánatot, azt a bánatot, amely már-már jóleső, mint a kezdődő szerelem fájdalmas, boldog vágyakozása. Azt a bánatot, amely abban is olyan, mint a muzsika, hogy csak dallama van, de szavai nincsenek és értelme, célja sincs. Tudjuk, hogy édesen fáj valami, csak azt nem: mi fáj és miért...

Sohasem oly simogató a titkos és sejtelmes szomorúság, sohasem oly kedvező a céltalan vágy, mint ezeken az októberi estéken, amikor szerényen már annyira közel keressük a boldogságot, a békét, hogy úgy érezzük: megtalálunk egy idegen ablakon túl, egy idegen lámpa fénykörében... És talán éppen attól a sejtelmétől mosolyodik el szomorúságunk szelíd, komoly arca, hogy ez, amit oly közelnek hiszünk, épp oly távol van tőlünk és épp oly elérhetetlen, mint minden egyéb álmunk a boldogságról... (—dny.)

viselők számát kiemelni, mert a kereskedelemről eltekintve, nincs olyan foglalkozási ág, amely aránylag ilyen sok tisztviselőnek, ilyen sok intelligens embernek tudna megélhetést adni.

Már most a gyáripár az adókedvezményeket idők során az iparfejlesztési törvény alapján kapta és a 3400 dolgozó vállalat-

ból jelenleg 104 vállalatnak van adókedvezménye, 117 gyártási ágban.

A gyáripárba befektetett álló-tőke a Statisztikai Hivatal adatai szerint 2 milliárd és 500 millió pengő, ebből a kedvezményezett vállalatokra összesen 300 millió pengő, kereken tehát 12% esik. A gyáripári termelés a múlt évben

harmadfélmilliárd körül mozgott; a kedvezményezett vállalatok termelése — amelyeknek különben nem mindegyike élvez százszázalékos adókedvezményt, mert az adókedvezménynek különböző kulcsai vannak — ebből a megállapított harmadfélmilliárdból kereken 260 millió pengő értékű.

Ezek az adókedvezmények lassankint megszűnnek, 1937-ben 22 adókedvezmény, 1938-ban 24, azután 14, majd 16, 1941-ben 10, 1942-ben 3, 1943-ban 10, 1944-ben 10 és 1945-ben 2 adókedvezmény jár le. Ezekből a számokból tárgyilagosan megállapíthatni, hogy az az állítás, hogy a magyar ipar adókedvezményekkel, indokolatlanul nagy adókedvezménnyel termet, nem eléggé alapos. Nem akarok én összehasonlítást tenni abban a tekintetben, hogy a mezőgazdaság milyen védelemben részesül, de állítom, hogy alig van olyan mezőgazdasági cikk, amely valami segítségben, kedvezményben nem részesül, ami az ipari támogatással legalábbis egyenértékű.

Az adókedvezményre vonatkozó rendelkezések megfelelő revízió alá vonását szükségesnek tartom. Mégpedig abból a szempontból, hogy az adókedvezmények ellenértéke ne csak egy üzem létesítése, többé-kevésbé jól elvezetése, néhány száz munkásnak, nem is minden tekintetben kielégítő foglalkoztatási lehetőségnyújtása legyen, hanem az én véleményem szerint adókedvezményeket a jövőben csak abban az esetben szabad engedélyezni, ha az érdekelt vállalat egyéb, nemzeti szempontból fontos célokat is szem előtt tart. Szükségnek tartom tehát elsősorban a foglalkoztatási szempont kiemelését, azután a decentralizálását és egyáltalán olyan nemzeti problémák szem előtt tartását, amelyeknek megoldása szoros összefügg a nemzeti jövővel!

Római mozaikok.

Írta: Ambrus Béla.

Megállok a Villa Hadriana ciprusos útján és úgy tűnik fel előttem: ez a nagyszerű rom-város, ez a kipusztított, kirabolt, szobraitól, márványától, festményeitől, oltáraitól megfosztott, mennyezetevesztett palota sor — a római kultúra eleven Campo Santo-ja, temetője. Dicséretére válik az olasz népnek: megbecsüli a temetőjét; ép úgy őrzi ezeket a romokat, ép úgy ékesíti fel az örökdömlő élet szimbolikus fájával, mint saját sirtőjét őrzi majd utódai. Ezek a fák ép úgy állnak őrt a romok körül, mint széles feketecsuhás, csuklyás barátok a ravatal körül. Hangulatukat tán Böcklin és Feurbach képei őrzi. De kell is ide a szélborult pinea épügy, mint az intőjelként álló ciprus. Van mit beárnyékolni és van mire figyelmeztetni.

Hadriánus császár Kr. u. 125-ben építette ezt a nyaralóhelyet — csak úgy ötlethől, passzióból, hogy maga elé varázsolja — együtt egyszerre — nagy birodalmának minden szépségét, Egyiptom templomait, Athén Stoa poikiléjét és nyitott színházait, Róma thermáit és Olympia stádiumát. Nagy ur volt hozzá, a város készen is lett, építője már nem élvezhette ugyan, a halál akkor se sokat törődött szeszélyes nagyurak kényével, kedvével, de ez a művészi tutti-frutti

mégis kicsinyített mása, összefoglalása volna ma is a római birodalom művészetének, vallásának, kultúrájának, ha a népvándorlás és a későbbi idők rablóinak nem találták volna nagyon értékesnek, ékesnek. Mert igazáncsak azt hagyták itt, ami elmozdíthatatlan; minden más tárgynak lába kelt.

Engem most a romok misztikája érdekelt és nem az, amit az amerikai, vagy angol utitársaim olvasnak ki a „Villa Hadriana” címűs alatt — a Baedekerből.

Hiába — mindenki a maga szemével néz, csak ép az utazók néznek mindent — az utikönyvek szemével. Ez is hozzátartozik a germán „kulturfélnyhez”. Csak azt nem értem, miért jönnek mégis ide, miért nem elég nekik az, ha pl. mozaik csínáinak végig ezt az utazást.

Itt, ahol a félvilág kiuzsorázásával szerzett pénz, munkaerő jóformán máról-holnapra teremtette elő a nagyszabású építkezés világcsodáit — minden igazi cél, hasznosság hiján —, csak úgy, mint ahogy ma színpadi díszletekkel csínálják meg ugyanazt, amit Hadriánus a valóságban idevarázsolott, nem hiányzik a római birodalom éléskamrájának, Egyiptomnak termékenységét adó folyója, a Nilus és annak az istennek a szentélye, aki ugyan-csak hamar árnyakká változtatta a hatalmas birodalom bennszülött istenségeit és magára vonta rejtelmességének igézetével a birodalom érzelmi vallásosságát, kul-

tuszát.

Alexandria közelében volt a Serapeum, Serapisnak temploma, melyet a mükedvelő császár egyszerűen idemásolt. Serapisnak a neve is olyan, mint egész valója; ez az istenség ugyancsak változtatta alakját, jellegét, hol mint Nap, hol mint Termékenység istene, hol pedig mint lélekbiro, a holtakat itélő isten uralkodott az egyiptomi vallásos kedélyen — Osiris néven. A Serapis név nem más, mint színészi álarc, mellyel az egyiptomi isten végigjárta nővérel-feleségével, Isis-sel és fiukkal Horussal a hellén világbirodalmat. Serapis összevonása az Osiris-Apis (Osiris-bika) szónak.

A Villa Hadriana Serapeuma bizonyossága az emberi lélek örök misztérium-keresésének, mellyel az Élet elfátyolozott arcába szeretne pillantani. A valóság magvát, gyökerét, az élet forrását homály takarja, mithologikus távolság választ el tőle és a szürkület titkos fátyla borítja, mint az életadó folyónak, a szent Nilusnak a forrását. Az egyiptomiaknak épügy szent volt a folyó, melynek még krokodilját és vizilovát is imádták, mint a rómaiaknak Tiberis. Ez a folyó adta csatornáival az élet bőségét, a mindennapi kenyeret, ez adta a vagyont, a kényelmet. A víz, a termékenyítő, jóságos, tiszta elem volt az őskori kultúrának igazi létesítője. Az alexandriai Serapeum széles udvarán is a Nilus csatornája folyt

II. Rákóczi Ferenc emlékmű leleplezése Szécsényben.

Ragyogó, napsugaras őszi vasárnap délután, október 10-én nemcsak Szécsény nagyközség, hanem Balassagyarmat, Salgótarján városok képviselői és a szécsényi járás festői ruhás népe, virágosan, koszorúkkal igyekezett a kedves térre, ahol nemzetünk egyik legtragikusabb történelmi alakjának, II. Rákóczi Ferencnek markáns emlékműve várt leleplezésre.

Ott láttuk a vármegye főispánját, alispánját, a honvédség és helyőrség, az egyházak, a képviselőtestület tagjait, P. Oslay Oswald ferences atyát, városunkból Fabini Henrik gyárigazgatót, Horváth László h. polgármestert, lapunk szerkesztőjét, stb. Előkelő és egyszerű hölgyek, iskolák, frontharcosok, a gyarmati gimnázium, cserkészek, leventék, stb. népes táborát és a Rákóczi Szövetség küldött-ségét.

Pont 3 órakor érkezett meg dr. Soldos Béla főispán, dr. Baross József alispán és kíséretük, akiket a tér szélén emelt díszkapunál dr. Sztojkovich József főszolgabíró üdvözölt.

Az elemi iskolák vegyeskarának Himnusa után Sztojkovich József dr. főszolgabíró ment fel az emelvényre s az alábbi tartalmas beszéddel nyitotta meg az ünnepséget.

Méltóságos Főispán Ur!

Méltóságos Alispán Ur!

Mélyen tisztelt Ünneplő Közönség!

Két évszázados kegyeletes kötele-ségét, közel negyed évezredes lelki tar-tozását rótta le a mai napon Szécsény község közönsége, amikor emléket állí-tott a magyar történelem egyik legün-döklőbb alakjának, legendás hősének, a biborban született s mégis szociális igaz-sáért, a szabadságért, a nemzeti és em-beri méltóságért küzdő Fejedelemtnek azon a helyen, ahol Mátyás óta először lángolt fel és öltött testet a nemzeti szu-verénitásnak, a népi politikának, a ma-gyar sorsközösségnek a lelkek mélyén szunnyadó, de az eddig intézményesen még kifejezésre nem jutott gondolata.

Szécsény nagyközség közönsége há-lás bódolatát kívánta megörökíteni azt a helyet, ahol a „Szövetkezett Rende-k” vezérlo fejedelmüké választották a füg-gelenség, az ősi alkotmány, a vallássza-badság lánglelkű apostolatát, a magyar igaz-ság elszánt harcosát, a nyomorultak s üldözöttek fenkölt védelmezőjét, aki felál-dozott minden „privátumot”, hogy az Is-ten nevében a haza és a szabadság oltá-

rán fölláldozza saját magát.

Ezen a mi kegyeleti örömmünne-pün-kön, — amikor lehull a lepel arról az emlékműről, amely a község egész kö-zönségének áldozatkészsége, a vármegye-batthos támogatása, valamint a salgótar-jáni Acélgár nagylelkű adománya foly-tán Benkő István építész tervel szerint, Bende Imre mérnök és Czobor István helybeli kőművesmester kivitelezésében készült — ebben az ünnepélyes pillanat-ban — mélyesges tisztelettel köszöntöm Méltóságokat, a Rákóczi Szövetség nagy-rabecsült kiküldötteit, stb. és az összes mélyen tisztelt kedves Vendégeinket, akik szíves megjelenésükkel ünnepünk fényét emelni s annak bensőségét elmélyíteni kegyesek voltak.

Szécsény közönsége átérve a nagy Fejedelem iránti kegyeletes kötelezettsé-gét, már a multban tekintélyes összeget gyűjtött össze egy Rákóczi emléket méltó módon megörökíteni hivatott szobormű-re.

A kegyetlen magyar sors azonban másképp rendelte.

A hatalmas szoboralap a devalvá-ció folytán megsemmisült, elveszett.

De nem veszték ki a szívekből a hálás bódolat, a rajongó szeretet, az élő kegyelet, a ragaszkodó hűség s a példás áldozatkészség érzései.

Ezeknek az érzéseknek a köveiből készült ez a szerény emlékoszlop, amely-nek befejezetlen, csónka csúcsa a dicső-séges szabadságharc elbukását szimbol-izálja, szegényes egyszerűsége pedig ki-fejezője a mai trianoni magyar Golgo-tának.

Gránitja viszont jelenti azt a szik-laszilárd meggyőződésünket, hogy a kő-be vésett kereszt örök jelképe a szen-vedésekkel és megaláztatásokon át is az igaz ügy végső győzelmének, a ma-gyar jövődöbe, a magyar igazságba vetett tántoríthatatlan hitünknek.

És erre a hitre a történelem fo-lyamán talán soha nem volt nagyobb szükségünk, mint éppen ma, amikor újra kegyetlen, élő és véres valósággá váltak a nagy Fejedelem szívbe markoló szavai: Recrudescunt vulnere... „Felujulnak a dicsőséges Magyar nemzetnek régi sebei.

Töltsön el tehát minket is ezekben a sorsdöntő történelmi időkben a Nagy-ságos Fejedelem mélyesges és vallásos hite, aki akként imádkozott: „Ne en-gedd Istenem, hogy a veszedelmek elő-relátása megzavarjon engem kötelessé-gem teljesítésében!”

Teljesítsük tehát mi is — a nagy Fejedelem magasztos emlékéhez hiven és méltóan — kötelességünk! Istenünkkel, Hazánkkal és embertársainkkal szemben.

És akkor szent a meggyőződése-m, hogy a mi kegyeletünk nem csupán ün-nepi köntös lesz, de harci vért, amely alatt áldozatos, elszánt magyar szív do-bog! s akkor ez az érc sas, a magassá-gok madara nem pusztán dísz, vagy de-coráció, de a felemelkedés, a tisztultabb magyar horizont hirnöke s ez az emlé-k-mű nem lesz hideg kőoszlop csupán, de Rákóczi dicső szellemének tabernákulu-ma, a nemzeti öntudat néma hirdetője s az Isten és a haza önzetlen szolgálatának messze világító szövétnéke.

A beszéd alatt a lepel lehullott az emlékműről, amely gránitkockákból álló oszlopban Rákóczi reliquét, fölötté: „Cum deo pro patria et libertate” és alatta:

Mélyen tisztelt Ünneplő Közönség!

Minden nemzet annál gazdagabb erkölcsi javakban és így erőforrásokban, minél inkább ragaszkodik hagyományaihoz, minél jobban megbecsüli a multak emlékeit és nagyjait.

Nincs törvény, sem más jogszabály, amely előírná, hogy mit kell hagyomány-nak tekinteni, mert születésének pillan-atában az nem egyéb, mint egy adott történet s csak a későbbi idők, néha év-tizedek multán fejlődik ki a néplelek utján hagyomány, hogy aztán nemze-dékről-nemzedékre szállva, időtlen-időig éljen. Az emlékezés pedig az emberi agynak egy oly ismeretlen rekeszében lévő érték, amelynek alapján régi, ked-ves, vagy fájdalmas események, azok szereplői, néha öntudatlanul olykor évek határköveinél időznek és tükröződnek vissza, így jelennek meg lelki szemeink előtt. A mai nap II. Rákóczi Ferenc emlékezete. Nemzetünk nagyjai között fényesen kimagaslik II. Rákóczi Ferenc fejedelem személye és kora, melyet is-merni nem érdem, de kötelesség, nem ismerni pedig magyar bűn, mert Rákóczi a magyar hős kultuszának örök tárgya.

A fiatal Rákóczit némelté akarták nevelni, de amikor romlatlan szívben feltámadt az elfojthatatlan magyar érzés és saját szemével látta a Kollonics-féle rendszer szűlte kétségbeesztő helyzetet, a nép végsőig való elkeseredését, amely-ről ő maga írja Önéletrajzában: „En ha-zám e nyomorúságát fájó szívvel szem-lélvén, fölötte igen elszomorodam”, ek-or vagott a szenvedélyes magyar érzés elevenjeig. Sokat gondolkodott, míg cse-lekvésre szánta rá magát. Nem volt lá-zadó természet, szerette a tudományt és

Rákóczi vezérlo fejedelem, valamint a Szécsényben tartott fejedelmválasztó országgyűlés dicső emlékeztére Szécsény közönsége 1705—1935.” feliratokkal ábrázolja.

Az oszlopból kiugró gránitkaron egy szárnyait kiterjesztő, hatalmas bronz sas karmaival egy tört marmol. Ezt a sást és kardot a helybeli acélgár készi-tette, gyönyörű alkotás.

A lepel lehullásakor a közönség néma felállással adott tiszteletének, elis-merésének kifejezést.

A lelkesen megtapsolt beszéd után dr. Soldos Béla főispán, a vármegye népművészetének, hősi történelmi kultu-szának és egy szociálisabb világ fádhatat-lan munkálójának ünnepi beszéde követ-kezett. A lelkesedést, könnyeket és re-ményt fakasztó szép beszédet teljes egé-szében a következőkben hozzuk:

művészetet, hitbuzgó keresztyén, ember-szerető, humánus gondolkodásu, távol állott tőle minden forradalmiság. És hogy mégis a felkelés élére állott, ez a viszo-nyok fejlődésének természetes eredmé-nénye, önző célok, hiúság, háttérbe szo-rultak nála, ebből magyarázható az a fegyelmélettség, mely őt úgy a siker, mint balszerencse esetén egyaránt jel-lemzi.

Rákóczi 1703. június 7-én, Urnap-ján kezdte meg az erkölcsi és vallási indokokon alapuló szabadságharcot, ki-adta a „Recrudescunt” című kiáltvá-nyát és a hívő ember Istenbe vetett bi-zalmával elindult Drosdovicáról, mert úgy érezte, hogy az idegen uralom, a sanyargatás felébresztette a magyar nemzetben a nemzeti öntudatot.

A munkácsi befüréstől kezdve egész végig, 8 esztendőn keresztül a hadsereg volt Rákóczinak csaknem egyetlen meg-oldhatatlan kérdése, mert haditapasztal-atok és gyakorlat nélkül — mint mon-dottam — a helyzet folytán került a za-badságsáért felkelt nemzet és ösztetobor-zott katonaság élére. Hogy végeredmény-ben a kuruc hadsereg sok szép haditette ellenére nem volt képes a hozzáfűzött reményeket bevaltani, ezt az utókor soha sem fogja Rákóczi bűnétől felroni.

Fenkölt személye vármegyénket leg-közelebből főképpen két vonatkozásban érintette, egyik az 1710 január 22-iki romhányi csata, a másik pedig az 1705 szeptember 12-én tartott szécsényi ország-gyűlés.

A romhányi sikon egy hatalmas em-lékmű évek óta hirdeti az ő nagyságát s

végig. Hadriánus nem hozhatta ugyan ide a Nilust, de nem azért volt ő a világ ura, hogy legalább a csatornát ide ne másolja ebbe a császári szinpadba. Te-remtett tehát 195 hosszú és 75 m széles völgyet, benne élő viznek csatornája foly-dogált, hogy az egyiptomi istennek és ró-mai imádóinak semmi se hiányozzék — az illuzióból. Épített neki templomot, sza-kaasztott mását az alexandriainak; tele-akta szobrokkal (ma a Capitolium és a Vatikán muzeumainak egyiptomi osz-tályai ezekkel vannak tele), hieroglifákkal, díszítette festményekkel.

A birodalom népe szerette Serapist és lágy lelkű feleségét, Isist. Sok könnyet hullattak azokon az ünnepeken, melyek ebben a Serapeumban a misztérium drá-mai utánzásaiban ujjították föl Osiris és Isis mítoszát. Ma már hidegen hagyja a világot ez a mítosz; ép azért, mert csak mese; de akkoriban ez a misztérium adta meg a népnek azt, amit saját vallásának rideg, józan, erőszakos és hatalmaskodó istenei nem adtak meg; az érzelmi mély-séget, a kedély misztikus homályát, mely ezáltal iparkodott a végtelenre tapintani.

Mert az istenek ugyancsak ember-szabásuak és a római istenek elsősorban a világódító légiók mindent legyőző, el-tipró, harcias és kegyetlen istenei voltak, mint az a nép, melynek ősei a monda szerint farkasanya emlőit szopták. Érzelmi világuk nem volt, ezért olyan kopár a mitológiájuk is, mint ma a Campagna.

Amikor a római polgár a hosszú harcok után élvezte már a világalom ál-dását, amikor a napi kenyérért nem kellett a szomszédokkal verekedni és vé-rengző kedvet nem harctereken, hanem az amphitéátrumok gladiátorviadalain töltötte, elváltozott kedélyvilágának más istenek kellett. A kemény katonanem-

zet elpuhult utódai megalkották magu-knak azt a vallásformát, mely kielégítette elpuhult, érzéki, de véralakban mégis a nagyra, mélyre, nemesre irányodó lel-kivilágukat. Azért fordult el a római sa-ját istenétől és helyükre hozta a legyő-zött Kelet misztikus alakjait és színű-kezt változtató, rejtett valóju isteneit, akik nemcsak ölnék, hanem életet adnak, nem-csak harcolnak, hanem békét hoznak, akik élnek, élveznek és nem irigykednek imádóik mulatságaiért.

Osiris-Serapis is ezért kellett nekik. Hisz valamikor béke-király volt, Isissel együtt boldoggá tette a monda szerint Egyiptomot. Aztán — ellene támadt az armány, testvérének, Sethnek alakjában. Seth titokban lemérte Osiris alakját; csi-nált egy drágaművű koporsót ezen méret szerint. Lakomára hívta testvérét, meg-igérté, azé lesz a koporsó, aki legjobban beleillik. Osiris tréfából belefekszik, Seth pedig lezárja a födelet, bedobja a ten-gerbe. A szerelmes Isis hosszan siratja, gyászolja testvér-urát, keresi mindenütt. A mítosz másik változata szerint a go-nosz Seth darabokra vagdalja Osiris tes-tét, elszórja a darabokat. Mindegy: a gyászoló hitvesi szerelem így is meg-találja a drága tagokat, összegyűjti őket. Felnő fiuk is, Horus és bosszút áll Set-hen. Seth kiűti Horus szemét, de Horus erősebb, megöli Sethet. Kiűtött szemével megeteti halott atyját; Osiris feltámad ugyan, de nem az evilági életre, hanem a másvilágra. Ott uralkodik örökké — a halott, mégis halhatatlan népen a hol-tából feltámadt Isten.

Osiris lábából fakad a Nilus folyó, Egyiptom áldástözeje. Osiris lelke legeg a folyó vize, csatornái felett, ez a lélek árad szét a kétszer termő, kalászos lapá-lyokon. Isis adja a tejet a kenyérhez. A

mítosz-alkotó képzelet belevonja a termé-kenység misztériumába a földmivelés ál-latait és azonosítja az istennel; Osiris a bika, Isis a tehén. És ez az állatfejú istenpár borított árnyat az ősi római pantheon isteneire.

Vajon miért? Ez a rövidre fogott, leegyszerűsített mítosz is elárul valamit abból, amiért vonzotta Serapis a helle-nizmus népét. Mert a misztériumhoz ígért bejutás, a forráshoz és vele a vég-bez, a hasonam végződő élethez, mely oly hasonló a Nilus vizéhez, mely Se-rapis lábából fakad, bőséggel borítja el a földet, virággal a rétet, kalással a szánt-ót és végül beletorkollik a tengerbe, a végtelen vizek óceánjába. Ez az érzelmes mítosz a ködfantázia fátyolán át (az élet titkait takaró saisi fátyolon át) mu-tatja az élet körforgását, a keletkezést, elmúlást, a mulandóság beleágazását az örökkévalóságba, a halál ölelkezését a halhatatlansággal.

A Serapium liturgiája a mítoszt föllevenítette drámai jelképes cselekmé-nyei; Serapis és Isis papjai és papnői eljátszották az évfordulókon isteneik éle-tét, halálát, Isis gyász, siralmi bele-markolat a szívekbe, a szerelem és hű-ség holtak ébresztő hatalma — megvál-tást, föltámadást, örök életet ígért, beju-tást oda, ahol a feltámadt Isten uralko-dik a lelkek birodalmában. Ez a liturgi-kus misztérium vonzott művészi környe-zetével, körmeneteivel, hangulatos éne-keivel, titokzatossá tett cselekményeivel; itt összeolvadt a vallás és babona, ölel-kezett a vágy és a beteljesülés, érzéki álmok és hívő remények.

Mennyi titok lebegett a csatorna vizei fölött, mennyi ábránd pukkant szé-jel ezekben a gyakran érzéki mámort szolgáló, a misztérium álarcába bujtatott

kerítésekben, melyek nemi kicsapongá-sokkal nyitogatták és posványosították a misztika kapuit! Akik Rómában még a cato morált tanították vagy éltek, nem szívesen látták, ha a római nők Isis misz-tériumai után kívánczoltak. Ötször rom-bolták le oltárait, Augustus megtiltotta kultuszát — mégis visszatért a szerelmes istennő és körmenetben az Osirist (Sera-pist) megszemélyesítő pap körülhordozta a korszót, Nilus vizének jelképét.

Az esti hangulatok megfelfelfeltetlen virágbaszókkenése megállt. Lassan tisz-tultabb lesz előttem a környezetnek kör-vonalai. A multat eltakaró fátyol már lib-ben, hogy átfürkészhetlenségével vissza-csöppenjen az esti alkonypirba boruló pineafakkal konturozott horizont szem-lődésébe. A víz hordó csacsik együgyű, barátságos képe és valahol egy népün-nepély tűzijátéka bontják meg a romok misztériumát. Egy repülőgép bugása és egy reklámautó szirénázása betetőzik a multon tépelődő lélek magáhozvételét. Róma ébred, mert nappal alszik. En pe-dig egyedül, mert utitársaim elfelejtettek szólni továbbmenésükkor, indulok a ke-mény kőkockákra, a légiók után a Colle-gium Hungaricum felé. A Nap most bu-kik Santa Pietro kupolája mögé. Rovom lépteimet, hogy mielőbb igába hajtsam nyakam az élet menetét megszabó sok-szor terhes törvények előtt. Rovom az utat, mint valamikor a görög liktorok, hogy megélhetésemért áruljam az éz adományainak elemeit. Egykor céltalan életerhet jelentett a létért való harc. Ma? nekem? meg a kereszt árnyékában a vértanuk porában csak serkentő erejű, küzdelmes, de diadalmas életorsot kínál a jövő. Taposom a kőkockákat. Lassan bele-merülök az évezredes romokon ujjléledt modern Babilon zajos, vakító világába...

A törvényszék
Éternit
NAGYLEMEZ

védi
az asztalt.
Hygienikus, tetszetős.

ETERNIT MŰVEK
Budapest, VI, Andrassy-út 33.

jelképezi a magyar nemzet háláját és kegyeletét.

A mai napon Szécsény község hősi emlékének, világító mécsesét óhajtva gyújtani örök emlékeztetőül a felkelés azon egyik legnagyobb politikai eseményének, amelynek színhelye Szécsény község volt. Az ide összehívott országgyűlésen, melyen 6 püspök, 36 főúr, 25 vármegye és valamennyi város követe vett részt, tisztázódott a mozgalom politikai célja, Rákóczi ismertette az elmúlt esztendő történetét és kifejtette, hogy milyen feladat vár a Rendeke.

Kimondotta a gyűlés, hogy ez a szövetségelt magyar Rendeke gyűlése, szeptember hó 18-án elhatározta, hogy a főnököt Dux-nak, vezérle Fejedelmnek fogják elnevezni. Szeptember 20-án tartotta meg a rendi gyűlés ünnepélyes ülését, ekkor is itt tette le a vezérle Fejedeleme az esküt.

Kétségtelen, hogy a szécsényi gyűlés a nemzet egyetemét képviselte, mert a Rendeke magukban foglalták a nemzetnek minden politikai joggal felruházott országlát és pedig a papságot, fő- és köz-nemességet, a városi polgárságot; Rákóczi teljes felségjogot kapott és október 2-án szentesítette azt a 19. törvénycíkket, melyet a gyűlés hozott — s ezzel a történelmi nevezetességű országgyűlés véget ért.

A Fejedeleme pedig elindult, hogy tovább haladjon azon az uton, melynek végét ő maga másként remélte.

Zaibó, Marosvásárhely, Ónod, Nagymajtény, Romhány, Szatmár, Lengyelország, Franciaország, Törökország mind statiók egy kiváló magyar élet kálváriáján, végső állomása pedig Rodostó, ahol feleségétől, gyermekeitől elszakítva, száműzve, kiközösítve a keresztény kultúrából és világból, 1735 április 8-án, nagypénteken dicső Fejedelmünk nagy lelke megért az örök békébe.

Földi maradványai 1906-ban kerülték vissza a magyar földre, miután az országgyűlés eltörölte az 1715. évi 49. törvénycíkket, mely őt hazaárulónak bélyegezte; a nemzet mélyes megilletődéssel és fejedelmének kijáró gyászpompával rótt le háláját a Nagyságos Fejedeleme és bujdosó társai iránt. Kassán helyezték örök nyugalomra, de élete

halhatatlanul lobog tovább és világít most is a magyar éjszakában, a magyar történelemben.

Ha pedig két évszázad után visszapillantunk és azt kutatjuk, hogy II. Rákóczi Ferencet milyen egyéni tulajdonságok tették naggyá, a felelet könnyű: történelmi nevének és egyéniségének varázsa, sokoldalú tehetsége, bátorsága, rendíthetetlen hite hűsége az eszméhez, kötelesség és hivatás tudata. A célnak alárendelt és feláldozott mindent: földi boldogságát, óriási vagyonát. Az ő sorsa, élete, szenvedése a magyar sorsnak példája. Tragikuma dicsótragikum, mert abból nemzedékek okultak és okulhatnak mindenkor!

Tisztelt Ünneplő Közönség! A mai ünnepnapon Szécsény község s vele az egész vármegye áldoz II. Rákóczi Ferenc emlékének, subjektív érzéséből folyó cselekedetemen kívánok még néhány szóval kifejezést adni.

Rodostó odalenn a Márvány-tenger partján fekszik, ma is áll az a ház, melyben a fejedeleme lakott; a magyar kormány a háboru alatt rombadólt házat újjá építette és annak ünnepélyes felavatására 1933. október hó 28-án zárandoklat indult. A zárandokuton én is résztvettem, nagy és előkelő közönség jelenlétében leplezték le azt a márvány táblát, amelyet az épület falában helyeztek el.

Megilletődéssel léptem át annak a házhoz küszöbét, melyet az akkori szokás szerint ebédli háznak neveztek, de elfogódott szívvel mentem fel azokon a megszentelt lépcsőkön, melyen a Fejedeleme naponta többször haladt a házzal egybeépített kápolnába, ahol mélyes vallásos hittel buzgó imádkozott. A kápolna oltára és berendezési tárgyai mind az ő keze munkája, láttam azt a karos széket és imázsamolyt, amely a kápolnában az ő helye volt. Elolvastam a menyegző egyik gerendájára általa festett felirást: Virgo gloriosa quae caelos ascendisti, intercede pro nobis ad dominum Jesum Christum. Dicsőséges Szűz, aki az égbe szálltál, légy közbenjárónk a mi Urunk Jézus Krisztusnál.

Külföldi utamon szerzett kedves és felejthetetlen emlékeken kívül kaptam még valamit és azt most átadom Szécsény község közönségének, hogy ezen kemény kövek között őrizze mindörökké. E doboz egy maroknyi földet és egy tétőcserepet rejt magában II. Rákóczi Fejedeleme rodostói kertjéből és renovált házáról. Hitelességet a mellé helyezett s az ottani helyhatóság által török és francia nyelven kiállított okmány igazolja.

Amidőn e dobozt elhelyezem, — hőn óhajtom, legyen ez emlékmű hirdetője az önfeláldozó hazaszeretet legnemesebb történelmi példájának, legyen szimbóluma a hálás magyar szíveknek, — s amint e kőoszlop magába zárja és őrizi a drága ereklyét, úgy őrizze meg minden magyar szíve nagy Fejedelmünk hallhatatlan emlékét!

A nagy tapsal fogadott, szívhezszóló beszéd után az emlékműbe befalazták a főispán által ajándékozott rodostói reliquiákat.

Ezután dr. Simonyi János szécsényi főjegyző vette át megőrzésre és gond-

Vigyázat

Utánzatok vannak forgalomban, amelyeket sokszor megkísérelnek Aspirin néven eladni. Óvakodjunk ezektől!

Egészsége érdekében ragaszkodjék a valódi Aspirin-tablettákhoz.

ASPIRIN
TABLETTA

csak a „Bayer”-keresztrel valódi.

zásra a szép emlékművet. A főjegyző lelkes beszédében többek között így szólt: ... Szécsényben töretlen fényben ragyogott legmagasabban Rákóczi csillaga és a szécsényi országgyűlés képezi a Vezérle Fejedeleme pályájának legkimagaslóbb pontját, sziklás útjainak kiemelkedőbb verőfényes magaslátát... melyre későbbi nehéz s lehanyatló csillagu harciban s midőn a Nagymajtényi sikon letörött a zászló... s számkivetésben, bojdosásban a Márványtenger partján, a tenger mormolásának hallgatása közben mindig örömteljesen gondolt vissza, míg nem Istenbe vetett, töretlen hittel örök álomra hajtotta le fejét!...

Pedig nem Rodostóban halt meg a nagy fejedeleme. Kassán halt meg, ahol fardt csontjai nem magyar földben nyugszanak... és ott, ahol Késmárk felől fűtől a szél, a hontalanság saskeselyűje jobban marcangolja nemes szívét, mint valamikor Kisáziában.

... E szerény emlékoszlop, hideg, kőgránit, mely itt fog most már állni Szécsényben a hétköznapi élet, az utca forgatagában, nemcsak világító fátylaként nagy Rákóczi fenkolt szellemét, lángelkű hazaszeretét, dicsőségét juttatja eszünkbe, de élő lelkiismeret lesz itt közöttünk!... hogy felrázson bennünket, hogy ezentul a nagy fejedelmünk öntudatos magyarságával, mélyes vallásosságával, lankadatlan kitartásával kell folytatnunk a küzdelmet: az új magyar életünkért! A szebb, a jobb jövő felé ez az út vezet, mely ut lehet, hogy szűk, rögös, tövises és talán hosszú is lesz, de minden biznnyal Kassára fog vezetni bennünket!

Itt az emlékoszlopnál, Rákóczi szent tabernakulmánál, ünnepélyesen ígérjük és fogadjuk, hogy a nagyfejedeleme emlékéhez és szelleméhez hűek leszünk.

És akkor... ezen emlékünkből a Főispán Ur Ömeltósága által elhelyezett rodostói ereklyéknek csupán ideiglenes őrzői leszünk, mert arra is szent fogadást teszünk, hogy azokat, ha út az óra, ha felsir a tárogató: Kassára visszük, s a nagy fejedeleme lábához rakjuk.

Emlékezzünk!... Imádkozzunk!... Cselekedjünk!... hogy mielőbb úgy legyen!!

A beszéd alatt a távolból tárogató sirta: Nagymajtényi sikon letörött a zászló...

A szép beszéd elhangzása után a magánpolgári iskola megrázó szavalókörusa és Hísekegye fejezte be a megható és szépen megrendezett ünnepséget, melynek tárgya nagy és magas nemzeti célokat szolgál és őriz!

Az ünnepség utolsó accordja az emlékmű megkoszorúzása volt, melyeket megható szavak kíséretében helyeztek el az egyházak, katonaság, hatóságok, frontarcok, diákok, közületek, járás és városunkból Fabini Henrik gyárigazgató.

Hírek és különfélek

Házasság. S. Holics Gizella és Pierre Merelló október 5-én Budapesten házasságot kötöttek.

Kisterenyén f. hó 24.-én d. e. 11 órakor ünnepélyesen leleplezik a község szülöttje és kiváló művésze Szabó István által készített Hősök szobrát. Az ünnepi beszédet vármegyénk főispánja mondja. Az ünnepség előtt istentisztelet lesz a templomokban.

Kiváló géplő (férfi, esetleg nő) állandó alkalmazásra kerestetik. Cím a kiadóban.

APOLLÓ MOZGÓ STARJÁN

Október 16-án, 17-én, 18-án és 19-én

Fedák Sári legújabb filmje:

M Á M I

Október 20-án szerdán, 21-én csütörtökön este 7 és 9 ó-kor

STUART MÁRIA

Katherine Hepbrun csodálatos és lenyűgöző alakítása.

Telefon 119. Kérünk mindenkit, hogy ezt a számot jól jegyezze meg. Hogy igen tisztelt vevőközönségünknek a kényelmét még jobban szolgáljuk bevezettük a telefont, és így nb. szükségleteiket ez uton is beszerezhetik.

Kemény Testvérek
Rádió, kerékpár gramfon, hangszer és villanyszerelési cikkek szaküzlete.

Az Eternit Művek lapunk mai számában közölt hirdetésére felhívjuk t. Olvasóink szives figyelmét.

SPORT

Az SBTC elvérzett Vácott, az „Ü” 3:0-ról 5:6-ra kikapott a SSE biztosan győzött.

Váratlanul vereséget szenvedett Vácott az SBTC s ezzel egy csapásra megtéptáza az optimista szurkolók eddig indokolt reményeit.

A „Ü” ragyogó kezdettel 3:0-lás vezetésre tett szert s a végén mégis vesztett. Pedig győzelme jó lett volna a SSE-nek is.

A SSE biztos győzelmével továbbra is ostrom alatt tartja az első helyet.

A PBÜSE nehezen verte Ózdot, a BSE döntetlenül végzett a HVSE-vel.

V. Remény—SBTC 3:2 (1:0)

Vác Biró: Kohányi.

Balázs révén Vác már a 6. percben vezetett. Az SBTC Takács III. révén a II. félidőben egyenlített, de Fizli majd

Matrózruhák

Felöltők

Kosztümök

szárazon vegyileg tisztítása.

Napszívott ruhák
szakszerű festése csak

Szilágyi
KELMEFESTŐ

nél
Salgótarján. Fő-utca 21.

A. takarékos háziasszony lisztjét, fűszerét és egyéb háztartási cikkét

TÓTH LÁSZLÓ

FÜSZER- ÉS LISZTKERESKEDESEBEN

veszi, Salgótarján, Erzsébet-u. 2. sz. alatt (a posta mögötti kis ucca).

FELTÜNŐEN OLCÓS ÁRAINK KÖZÜL NÉHÁNY:

Asztali dara	1 zsák 34.-	1 kg. —40 P	mézcukorka	—50 P
0 kg.	33-15	1 —39	1/4 kg. dragee	—60
0 kg. (telma)	33-15	1 —39	1/4 " kecsze	—35
1 kg.	30-60	1 —36	1/4 " nápolyi	—45
5 kg. (la. kenyérliszt)	28-90	1 —34	1/4 " mézescsók	—55
6 kg.	27-20	1 —32	1/4 " gyümölcsíz	—35
Rozs egységes	27-20	1 —32	Orange pecco tea	—20 P
7 kg.	24-95	1 —27	1 dkg.-os „Indus” csomagolásban	—24
8 kg.	14-45	1 —17	1 dkg. Császárkeverék	—18
Árpáda	—	1 —18	1 dkg. kimért tea	—40
Tengeri liszt	—	1 —18	Mustár Brutto cca 15 dkg.	—70
Tengeri dara	—	1 —16	" 30 "	1—
Korpa	—	1 —14	" 50 "	1—
Levestészák cell. csomagban	—	—	" 70 "	1-20
8 dkg.-os	—	—12 P		
10 dkg.-os	—	—14 "		
1 kg. savanyu, erős, vagy	—	—		

Olyan árucikket, amely a vevőim tetszését meg nem nyerte, készséggel becserélem más cikkre, vagy az érte járó **pénzt visszaadom.** A megrendelt árucikket még aznap házhoz küldöm.

Illik révén mégis Vác jutott előnyhöz. A 25. percben Havas szepített.

SSE—MAFC 4:0 (2:0)

SSE pálya. 600 néző. Bíró: Kecskeméti.

SSE: Prammer, Sümegi, Vics, — Manyasz, Hercsik, Rigó — Tadićs, Márkus, Tóth, Biles, Mohácsi.

MAFC: Eisenberger, Vajda, Davidek — Galambos, Gutí, Lehoczky — Padur, Szammer, Bán, Balczó, Simonny IV.

Az első félidő változatos játékban a SSE csatárai sok helyzetet elpílnéztek. A 36. percben sikerül Tadićs révén a SSE-nek megszerezni a vezetést, 1:0, majd a 40. percben Márkus újabb gólt rug. 2:0.

A II. félidő 6. percében Gutí fel emelt lábával Tóth arcába talál s a centert vérző orral kiviszi. Egy fél perc múlva hasonló az esete a miskolci kapusnak is. Tóth a 15. percben visszajön ragasztott arccal statisztálni, a miskolci kapus kint marad. Lehoczky áll a kapuba. A 17. percben Tadićs közeli lövése az oldalától a kapuba pattan. 3:0. A SSE támadásait Biles és Mohácsi sokszor rontja. Támad a MAFC is, csonka csatársora azonban tehetetlen a kemény és gyors SSE védelemmel szemben. Sok tologatás után állítja be Biles a 40. percben a végeredményt. 4:0.

Szögletarány 3:1 a SSE javára.

A SSE biztosan győzött. Jó volt Vics, Sümegi, Rigó és Tadićs, illetve Bán, Gutí és Davidek.

DAC-SBTC „Ü” 6:5 (2:3)

SBTC pálya. 200 néző. Bíró: Marók.

DAC: Molnár, Kolombán, Mágori, — Chladni, Szeman, Nagy, Ondrus, Lipták, Dubovics, Tóth, Murányi.

SBTC „Ü”: Goda, Gáspár, Ménich — Ruzsinszky, Kohut, Chmell — Bretter, Jancsár, Soltész, Nyerges, Szentkúti.

Az „Ü” nagyszerűen kezd s Bretter mesteri szögletét Jancsár már a 3. percben befelji: 0:1. Csepeg a technika a belső harmas játékról. A 8. percben Kolombán csúnyán felvágja a kapuba törő Soltészt. A 11-est Jancsár beteszi. 0:2. Kolombán Murányival helyet cserél. A 13. percben ismét Bretter találásában Nyerges szerez gólt. 0:3. Most Szentkúti kétszer ront egészen üres helyzetben. A 20. percben veszélytelen DAC futam végén Lipták beadásban Gáspár okatlanul beleteszi a lábát s a labda a hálóba pattan. 1:3. Az „Ü”-t megzavarja az öngól, a DAC pedig magához tér. A 32. percben Liptákot elengedik a bekkek s lövése védhetetlen. 2:3. DAC támadásokkal ér véget a félidő.

A II. félidő 4. percében Nyerges ismét 2 gólos előnyhöz juttatja a „Ü”-t. 2:4. Két perc múlva azonban Szeman szabadrugását Tóth kapásból a hálóba továbbítja. 3:4. A 7. percben pedig Gáspár bukattja Murányit s a 11-esből Lipták kiegyenlít. 4:4. Most már szemmel láthatóan erősebben játszik a DAC. A 13. percben Dubovics szöglet után meg is szerzi a vezetést. 5:4. A 20. percben Soltész beadásából Jancsár egyenlít. 5:5. Most Goda két remek védése az esemény, de a 30 percben Lipták nagy lövését nem tudja védeni s ezzel a DAC 6:5-re nyeri a mérkőzést.

Szögletarány 5:3 az „Ü” javára.

Rapszódikus játék keretében rapszódikusan alakult ki a különös eredmény. Az „Ü” ragyogó kezd után nagyon visszaesett. Jól játszott Jancsár, Nyerges és Kohut, illetve Morányi, Ondrus és Lipták.

PBÜSE—OVTK 3:2 (0:1)

Pálfalva. Bíró: Marosfalvi. Góllövő: Huszár II. és IV., Szópczi, illetve Pollák és Markoffier.

HVSE—BSE 2:3 (0:0)

Baglyas. Bíró: Győrkefalvi. Góllövők: Kelemen, Vas, illetve Csikány (11-esből) és Szabó.

II. osztály.

SBTC III.—RBSE 2:0 (0:0) SBTC pálya. SSE II.—HVSE II. 4:0 (2:0) SSE pálya. PBÜSE II.—Lehel 8:1 (3:0) Pálfalva.

Alig használt husórlógép és kolbásztöltőgép, valamint állványba helyezett rádiogramfon eladó. Csendőrkiskola.

Műbutor specialis gépi-felszereléssel hullámszemesen állítók elő. Rendeljen nálam, rendelőim meglegedése Önnek is jó garancia. Szabó János műbutorasztalos.

637/1937. vht. szám.

Árverési hirdetés.

Dr. Halász György ügyvéd által képviselt ifj. Vogel Testvérek és családja 102 P 90 f. tőke és több követelés és járuléka erejéig a salgótarjáni kir. járásbíró 1932. évi 187/8. sz. végzésével elrendelt kielégítési végrehajtás folytán végrehajtást szenvedőtől 1936. évi május hó 8-án lefoglalt 3630 P becsértékű ingóságokra a salgótarjáni kir. járásbíró 2287/1936. sz. végzésével az árverés elrendeltét, annak végrehajtást szenv. lakásán, Salgótarjánban, Tátra-u. 92. házszám alatt leendő megtartására határidőül 1937. évi október hó 21. napjának d. u. 4 órája tűztetik ki, amikor a bíróság lefoglalt szőnyegek, képek, rádió s egyéb ingóságát el fogom adni.

Salgótarján, 1937. szeptember hó 30-án.

Török Gyula

kir. jb. végrehajtó.

631/1937. vht. szám.

Árverési hirdetés.

Dr. Richter Jenő ügyvéd által képviselt Ignácz Feigelsztock és családja 132 P 85 f. tőke és több követelés járuléka erejéig a salgótarjáni kir. járásbíró 1930. évi 2225/22. sz. végzésével elrendelt kielégítési végrehajtás folytán végrehajtást szenvedőtől 1937. évi február hó 14-én lefoglalt 1150 P becsértékű ingóságokra a salgótarjáni kir. járásbíró 830/1937. sz. végzésével az árverés elrendeltét, annak végrehajtást szenv. lakásán, Salgótarján, Kassai-sor 29. házszám alatt leendő megtartására határidőül 1937. évi október hó 21. napjának d. u. 3 órája tűztetik ki, amikor a bíróság lefoglalt bútorok s egyéb ingóságokat el fogom adni.

Salgótarján, 1937. évi szeptember hó 30-án.

Török Gyula

kir. jb. végrehajtó.

A salgótarjáni kir. járásbíró mint tkvi hatóság. 4470/1937. tkvz.

Árverési hirdetés-kivonat

A m. kir. kincstár végrehajtónak, Trajbár Antal végrehajtást szenvedő és Laxner Lajosné szül. Huszár Teréz dologi adós végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtó kérelme következtében az 1881. LX. t.c. 144. 146. és 147. §§. valamint az 5610/1931. M.E. és a 35.000/1931. I.M. sz. rendeletek értelmében elrendeli a végrehajtási árverést 1304 arany P 62 f. köztartozás tőke és ennek a kielégítésre járó 9 százalékos késedelmi kamatai és az árverési kérvényért ezáltal megállapított 2 P 80 f. költség, valamint a csatlakoztatott kimondott Gróman Ignác 20 ftr. Hrabina Józsefné 25 Kor., Ruzsnyák Sámuel 64 P 21 f. tőkekövetelése és járuléka behajtása végett.

a salgótarjáni kir. járásbíró területén levő, Salgótarján megyei városban fekvő s a salgótarjáni 101. sz. telekkönyvbe a B. I. 7. sor, 48/a/1/a/1. hszám alatt foglalt a B. 20. és 33. sorszámok szerint, Trajbár Antal végrehajtást szenvedett nevén álló „ház, udvar és kert” ingatlanra 1500 P kikiáltási árrban, — mindazonáltal a Salgótarjáni Községben R.T. javára bekebelezett községiaknázási jogok fenntartásával, mely ingatlan, Gróman Ignác és Hrabina Józsefné csatlakoztatott, valamint a m. kir. kincstár alapvégrehajtó érdekében a kikiáltási ár felénél alacsonyabb áron alul,

Ruzsnyák Sámuel csatlakoztatott végrehajtó érdekében pedig 2685 P vételárnál alacsonyabb áron alul el nem adható;

továbbá az ugyanott 9047. számú tjkvben A. I. 1. sor, 48/a/1/a/2. hsz. ugyanott foglalt a B. 1. sorszám szerint Laxner Lajosné szül. Huszár Teréz dologi adós nevén álló „ház, udvar és kert” ingatlanra 3000 P kikiáltási árrban, — mindazonáltal a Salgótarjáni Községben R.T. javára bekebelezett községiaknázási jogok fenntartásával, mely ingatlan, Hrabina Józsefné csatlakoztatott végrehajtó és a m. kir. kincstár alapvégrehajtó érdekében a kikiáltási ár felénél alacsonyabb áron alul,

Ruzsnyák Sámuel csatlakoztatott végrehajtó érdekében pedig 2685 P vételárnál alacsonyabb áron alul el nem adható.

A telekkönyvi hatóság az árverésnek a telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségében, Vas-kapu-utca 1. sz. 4. ajtószám alá megtartására 1937. évi november hó 23. napjának d. u. 11 óráját tűzi ki.

Az árverési szándékozók kötelesek bantpénzül a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881. LX. t.c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított, óvadékképes értékpapíroban a kikiáltástól letenni, vagy a bantpénznek előlegesen bírói letétbe helyezéséről kikiáltott letéti elismervényt a kikiáltástól letenni és az árverési feltételeket aláírni. (1881. LX. t.c. 147., 150., 170. §§; 1908. XL. t.c. 21. §.)

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléká szerinti megállapított bantpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni.

Salgótarján, 1937. évi június hó 30-án.

Garda László s. k. A kiadmány hitelül: kir. jb. elnök. Kuchinka irodatiszt.

Telefonszám: 46. SALGÓ SERLEG CSOPORT Telefonszám: 46.

mint ÉLASZ. Mátravidéki III. osztály

HIVATALOS KÖZLÖNYE

Hivatalos helyiség: Salgótarján, Fő-utca 244. szám. — Készít: TÁBORI GYULA Műtár.

A. Csoport.

Egyesbírói határozatok.

Kivonat az egyesbíró 1937. október 12-én tartott ülésének jegyzőkönyvéből.

Játékjog felfüggesztés terhe mellett kötelezi BSE II-t, hogy az 1937. év október hó 3-ra kitűzött BSE II—KBSE II mérkőzés bíróját 2.40 P-t Vári Antal játékvezető urnak 8 napon belül fizesse ki.

A NOSE-nak KBSE II. elleni óvását elutasítja. NOSE-nak az az óvási indoka, miszerint Vresnyovszky Károly és Kovács István KBSE standard játékosok a megóvott mérkőzésen jogosulatlanul szerepeltek, nem helytálló, mert az egyesbíró a KBSE standard játékosainak névsorát hivatalosan nem is állapította meg, ilyen standard-névsor a hivatalos közlönyben meg nem jelent. Ennek pedig oka az MLSZ-nek, illetve az ÉLASZ-nak idevonatkozó rendelkezése, amely hivatalos közlönyünk 1937. október 2-i számában jelent meg, mely szerint standard játékosok névsorát csak a tavaszi sport-félévben április 15-ig tartoznak az egyesületek benyújtani. Tekintettel arra, hogy a NOSE-t az előadó óvási indokának helytelen értelmezéséről tájékoztatta s mind ennek dacára NOSE az óvást mégis betérjesztette, jóhiszeműség, vagy tájékozatlanság nem áll fenn, ezért az 5 P. óvásdíjat visszatartani rendeli el.

Tábori Gyula

előadó.

Weiss Arnold

egyesbíró.

B. Csoport.

Egyesbírói határozatok.

Kivonat az egyesbíró 1937. október 12-én tartott ülésének jegyzőkönyvéből.

Tudomásul veszi ELE azon bejelentését, miszerint nehéz anyagi helyzete miatt a bajnokságtól visszalép, illetve működését beszünteti. A szabályzat 208. §. 5. bekezdése alapján az ELE pontjait és góljait megsemmisíti, a hátralévő mérkőzéseit gólarány nélkül ellenfelei javára igazolja, ELE-t pedig a bajnokság utolsó helyezettjének nyilvánítja.

KAC beadványát felülvizsgálva megállapítja, hogy az 1937. szeptember 4-i hivatalos közlönyben a KAC—SISE mérkőzés költségeire vonatkozó közlemény nyomdai hibából helytelenül lett leközölve, mert a KAC mint pályaválasztó fél nem köteles SISE-nek 10 P. bantpénzt fizetni, mert a SISE-nek mindenképpen el kellett volna pályaválasztó ellenfelehez utaznia. A bantpénzt, illetve kártérítést pedig csak a mérkőzést rendező egyesületnek jár pályameszélés, bíródíj és bevételi károsodás címén.

Oktober 10-re kitűzött KAC—VAC mérkőzés 2 pontját gólarány nélkül a szabályzat 213. §-a alapján VAC javára írja. KAC-nak azon kérelme, miszerint a szobanforgó mérkőzés elhalasztásáért kérte, megfelelő indokok hiányában a szabályzat 214. §. 1. és 5. bekezdése értelmében nem volt figyelembe vehető.

SISE-nek SAC elleni óvását a 2. számú egyesbíróhoz teszi át.

Szlička Géza SAC játékost a fegyelmiszabályzat 325. §. a. pontja alapján 2 hétre eltiltja a játéktól október 10-től október 25-ig.

Az október 10-i PBTK—MLK félbeszakadt mérkőzés elért eredményével 5:2 arányban a szabályzat 207. §. b. pontja alapján MLK javára igazolja.

Nagy Gyula PBTK játékost a fegyelmiszabályzat 348. §. g. pontja alapján 4 óra eltiltja a játéktól 1937. október 10-től 1938. február 10-ig, a játékvezető megsértése miatt.

Herczeg János PBTK játékost a fegyelmiszabályzat 348. §. h. pontja alapján örökre eltiltja a játéktól a játékvezető tetteleges bántalmazása miatt.

Bodor István JTC intézőjét a szabályzat 348. §. g. pontja alapján 6 óra eltiltja intézői tisztségétől 1937. október 10-től 1938. április 10-ig, a játékvezető megsértése miatt.

Jakus Lajos

előadó.

Tábori Gyula

egyesbíró.

Mérkőzések kitűzése és igazolása. 1937. október 17-én.

Egyesület	Óra	Pálya
ETK—SSE III.	3	ETK
MRTK—SBTC III.	1/4	MRTK
BSE II.—NOSE	3	BSE
ZISE—KBSE II.	3	ZISE
SBTC Forg.—PBTK	3	SBTC
KAC—MTE	3	BSE Rau
JTC—SISE	3	JTC
MLK—HSE	3	MLK

NOSE—SSE III. 3:1 MLK—MTE 9:0
SAC—SISE 5:2 VAC—SBTC F. 1:0
RTC—ELE 4:1

ETK—MRTK 0:0 gólaránnyal ETK jav.
PBTK—HSE 0:0 gólaránnyal PBTK jav.

Tábori Gyula

egyesbíró.

A bajnokság állása:

A. Csoport.

1. SSE III.	3	2	—	1	13:2	4
2. PBÜSE III.	3	2	—	1	7:4	4
3. ETK	2	2	—	—	0:0	4
4. KBSE II.	3	2	—	1	8:12	4
5. SBTC III.	3	1	—	2	4:4	2
6. BSE II.	2	1	—	1	0:3	2
7. ZISE	1	—	1	—	1:1	1
8. MRTK	2	—	1	1	1:1	1
9. NOSE	3	—	3	—	2:9	—

B. Csoport.

1. SISE	6	5	—	1	26:8	10
2. VAC	6	5	—	1	15:5	10
3. RTC	7	4	1	2	16:8	9
4. MLK	4	3	—	1	13:5	6
5. JTC	5	3	—	2	14:16	6
6. SAC	5	2	1	2	6:13	5
7. KAC	5	2	—	3	5:4	4
8. PBTK	5	2	—	3	11:19	4
9. HSE	5	—	3	2	6:11	3
10. MTE	5	1	—	4	12:24	2
11. SBTC Forg.	4	—	—	4	4:14	—

Kürnyei József

egyesbíró.

6054/1937. tkvz.

Árverési hirdetés-kivonat

Az Egyesült Magyar Malomipari R.T. végrehajtónak Löwy Jenőné sz. Fáber Klára végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtó kérelme következtében az 1881. LX. t.c. 144. 146. és 147. §§. valamint az 5610/1931. M.E. és a 35.000/1931. I.M. számú rendeletek értelmében elrendeli a végrehajtási árverést 3100 ar. P tőkekövetelés, ennek 1936. évi szeptember hó 1. napjától járó 5 százalékos kamata 812 ar. P eddig megállapított per és végrehajtási és az árverési kérvényért ezáltal megállapított 80 P költség behajtása végett.

a salgótarjáni kir. járásbíró területén levő, Kisterenye községben fekvő s a kisterenyei 383 számú tjkvben A. I. 2. sor és 211. hrzi szám alatt foglalt B+2. sorszám szerint, Löwy Jenőné sz. Fáber Klára végrehajtást szenvedett nevén álló „bellelek, ház” ingatlanra 2900 P kikiáltási árrban, — mindazonáltal a Salgótarjáni Községben R.T. javára bekebelezett községiaknázási jogok fenntartásával,

mely ingatlan az Egyesült Magyar Malomipari R.T. végrehajtó érdekében 4580 Pengő kikiáltási árál alacsonyabb áron alul el nem adható. A telekkönyvi hatóság az árverésnek Kisterenye községében megtartására 1938. évi

január hó 19. napjának d. u. 2 óráját tűzi ki.

Az árverési szándékozók kötelesek bantpénzül a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy óvadékképes értékpapíroban a kikiáltástól letenni.

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléká szerinti megállapított bantpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni.

Salgótarján, 1937. évi augusztus hó 31-én.

Garda László s. k.

kir. jb. elnök.

A kiadmány hitelül:

Kuchinka

irodatiszt.

Hirdessen!

A Munka

politikai
hetilapban!!!